

עת"א 38420/07/17 - מחמד אבו סרארי נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 38420-07-17 אבו סרארי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
עותר	מחמד אבו סרארי (אסיר) ע"י ב"כ עוה"ד מחמוד נעאמנה
נגד	שירות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

לפני עתירת אסיר, שעניינה בחישוב המאסרים שנערך לעותר והחלטת המשיבים שלא להתיר לו להשתלב בסבב חופשות, אלא רק לאחר שיסיים לרצות מחצית מכלל תקופת מאסרו.

המדובר במי שמרצה עונש מאסר בן 6 שנים ו - 11 חודשים בגין עבירות אלימות והחזקת סכין. העותר החל לרצות את מאסרו ביום 31/8/15 והוא צפוי לסיים לרצות את מאסרו המלא ביום 30/7/2022. העותר מוגדר אצל המשיב כמי שמשויך לכנופיה וכמי שמרצה מאסר שלישי.

תמצית טענות הצדדים

1. העותר טוען כי ריצה מעל שנתיים מתקופת מאסרו וכי מדובר במאסרו השני ומכאן שחלף זה מכבר רבע מתקופת מאסרו ויש לבחון את אפשרות שילובו בסבב חופשות. העותר סבור כי החלטת המשיב לפיה עליו לרצות מחצית מתקופת מאסרו בטרם יתאפשר צירופו לסבב החופשות, יסודה בטעות. ב"כ העותר הוסיף וטען, בהקשר זה, כי אין להחיל את הוראת סעיף י"ז(2) לפקודת נציבות בתי הסוהר 04.40.00 - חופשות אסירים (להלן: "הפקודה") על עניינו של העותר, שכן יש לראות את שתי תקופות מאסרו הראשונות, כמאסר אחד. נטען כי עמדה זו הולמת את תכלית הוראת הפקודה, בדמות אבחנה מתבקשת בין מי ש"טעם את טעם המאסר", שוחרר ונאסר שוב, לבין מי שהושתו עליו מספר תקופות מאסר שרוצו בחפיפה.

2. המשיב, מנגד, מפנה להחלטות בתי המשפט כפי שנתנו בעניינו של העותר (ר' ת.פ. 4032/06; עפ"ג 682-03-08; תפ"ח 1043/08 ותפ"ח 21030-09-15), מהן עולה כי העותר ריצה שני מאסרים במצטבר, בין התאריכים 12.4.08 עד 24.3.14 ומכאן שהמאסר הנוכחי שאותו הוא מרצה, הוא מאסרו השלישי. המשיב הוסיף והפנה להוראת סעיף י"ז(2) לפקודה, הקובעת כי יציאה לחופשה של אסיר, המרצה מאסר שלישי וטרם חלפו שבע שנים מסיום מאסרו הקודם, תישקל רק בחלוף מחצית מתקופת מאסרו. לשיטת המשיב, תכליתה של הוראה זו נעוצה במתן הגנה יתרה לביטחון הציבור, כאשר מדובר באסירים רצידיוויסטיים ומודגש כי יש לנהוג כך בעניינו של העותר, שעברו הפלילי מכביד והעבירה שבגינה הוא מרצה מאסר כיום בוצעה בתקופה שבה היה אסיר ברישיון ואף עמד לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה.

עמוד 1

3. עיינתי בנימוקי העתירה, בתשובת המשיב ושקלתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים מלפניי. לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות הצריכות לעניין, שוכנעתי כי התנהלות המשיב והחלטתו בעניינו של העותר אינה מצויה מחוץ למתחם הסבירות, כך שלא איתרתי טעם כבד משקל המצדיק התערבות בשיקול דעתו.
4. ככלל, בית המשפט הדן בעתירת אסיר לא יחליף את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו. בית המשפט לא יתערב בהחלטות המשיב, אלא במקרים חריגים, בהם נחזה כי נפל פגם בשיקול הדעת המנהלי, כחוסר תום לב, שרירות, חוסר שוויון, התעלמות משיקולים ראויים והתבססות על שיקולים בלתי רלוונטיים (ר' רע"ב 2416/05 פלוני ז"ל נ' שירות בתי הסוהר (16.8.2007); רע"ב 8326/16 וידובסקי נ' שירות בתי הסוהר (1.1.2017); רע"ב 509/15 נחשתן נ' שירות בתי הסוהר (12.4.2015)). אוסיף ואציין כי אשר להחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה, בית המשפט לא יתערב בהן אלא במקרים חריגים בלבד (ר' רע"ב 4658/07 שמן נ' שירות בתי הסוהר (17.9.2009)).
5. עיון בנספחי תשובת המשיב, עליהם לא חלק העותר, מלמד כי ביום 1.7.08, קבע בית המשפט המחוזי-מרכז, כי העותר יחל לרצות עונש מאסר בן 4 חודשים מאחורי סורג ובריח, בו ביום (ר' נספח ב' לתשובת המשיב). ביום 1.07.09, הורשע העותר בבית המשפט המחוזי בתל-אביב בעבירות של הריגה וחלה חמורה בנסיבות מחמירות. דינו נגזר באותו היום למאסר בן 11 שנים, מהן ירצה בפועל 9 שנים ו-4 חודשים, שמנינם יחל ביום 12.4.08 (ר' נספח ג' לתשובת המשיב). ביום 3.5.16, הורשע העותר בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ובהחזקת סכין שלא כדין. דינו נגזר ביום 3.5.17. העונשים שהושתו עליו כללו מאסר בפועל בן שש שנים, החל מיום מעצרו בתאריך 31.08.15, הפעלה חלקית של מאסר על תנאי בן 20 חודשים שהוטל בתפ"ח 1043/08 ומאסר על תנאי בן 18 חודשים, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, או ניסיון לעבור עבירה שכזאת (ר' נספח ד' לתשובת המשיב).
6. לאור של נתונים אלו, סבירה בעיניי עמדת המשיב לפיה מאסרו הנוכחי של העותר הוא השלישי במספר וכפועל יוצא - החלטתו לפיה יש להחיל על עניינו את הוראות סעיף י"ז(2).
7. אין בידי לקבל את עמדת העותר לפיה יש לראות את שני מאסריו הראשונים כמאסר אחד, מהטעם שלא הייתה הפסקה בפועל בין המאסר הראשון למאסר השני. הוראת סעיף י"ז(2) הנ"ל, קובעת, בהקשר זה, כי:

"...לענייןסעיףזה, "מאסר" - תקופתמאסרבת 30 יוםומעלה, לרבות מאסרהמרוצההבדרךשלעבודותשירות, קנסאומאסרבגיןביטולשחרורעלתנאימאסר, התשס"א, 2001 ולמעטמאסראזרחיאשרלאיימנה לצורכסעיףזה".

לשונה של הוראה זו קובעת במפורש כי "מאסר" הוא כל תקופת מאסר בת 30 ימים ומעלה. לפיכך, בהינתן כי בטרם מאסרו הנוכחי, הושתו על העותר שתי תקופות מאסר נפרדות, שכל אחת מהן אף ניתנה במסגרת גזר דין נפרד - סבורני כי יש לראות כל אחת מהן כמאסר נפרד, ביחס לתחולת ההוראה הנ"ל על עניינו של העותר.

אפנה בהקשר זה, להתייחסות בית המשפט העליון, לפיה:

"...בעבר בית משפט זה כבר התבקש פעמיים לבחון את הסוגיה העקרונית של תוקף הוראה י"ז בפרק ג' לפקודת נציבות שירות בתי הסוהר 04.40.00 (להלן: הפקודה), (הקובעת כי הוצאה לחופשה של אסיר המרצה עונש מאסר שלישי וטרם חלפו 7 שנים מתום מאסרו הקודם תיבחן רק בחלוף מחצית מתקופת מאסרו) - ולא היה נכון לכך (ראו: רע"ב 8221/11 קקון נ' שרות בתי הסוהר (31.10.2011); רע"ב 5398/15 לוי נ' מדינת ישראל (17.08.2015))" (ר' רע"ב 705/17 גרבוץ נ' שירות בתי הסוהר (19.7.17), כהפניית המשיב).

8. בנוסף, מקובלת עליו עמדת המשיב, לפיה תכליתה של הוראת סעיף י"ז(2) לפקודה היא למנוע רצידיוויזם והגנה המתבקשת על שלום הציבור, בנסיבותיו של עבריין רצידיוויסט (ר' עת"א 33545-10-16 גרבוץ נ' שירות בתי הסוהר (5.1.17); רע"ב 705/17 הנ"ל; כהפניית המשיב). כוחה של תכלית זו יפה אף לעניינו של העותר, לנוכח עברו הפלילי המכביד, הכולל שלוש הרשעות בעבירות חמורות, שהאחרונה מביניהן בוצעה בתקופה שבה היה אסיר ברישיון ובה בעת שעמד לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה.

9. שוכנעתי, אפוא, כי החלטת המשיב התבססה בעיקרה על הוראות הפקודה, שלפיהן יש לראות כל תקופת מאסר שהושתה על העותר כמאסר נפרד. לא מצאתי יסוד להנחה כי החלטת המשיב נגועה בשיקולים בלתי ענייניים, בשרירות או בפגם מנהלי אחר.

בנסיבות אלו, לא ראיתי לנכון להתערב בהחלטת המשיב ועתירה נדחית.

לידיעת הצדדים.

ניתן היום, 19/12/17 בהעדר הצדדים.